

Székely-Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelybármegyék székely érdekeinek politikai ujság.

Előfizetési ár: egész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyed-
évre 12 Lei 50 bani. Egyes szám 1 Lei.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt-tér soronként 3 Lei.

ALAPITOTTA
BETEGH PÁL

Szerkesztő: ...
Hely: Odorheiu (Székelyudvarhely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
Megjelen minden vasárnap.

„Vakulj, székely!”

Ne láss, ne hallj! Mert így akarják azok néhányan, akik az erőszak minden nemével most rád törnek, füleidbe üvöltöznek, hogy belekényszerítsenek olyan szövetségbe, amelyre előre megmondhatjuk: fából vaskarika!

A kolozsváriak, hogy a hazabeszélés vádját eltereljék, megnyergelték a „Brassói Lapok”-at, azt a híres székelymentő lapot, amely még 1913-ban a cigányt a székellyel tévesztette össze. S ez a maszlaglap most bolondul ugat.

Mit is tehetne egyebet? Ugat, hogy minél nagyobb legyen a konc, a sáp, az »özlet«. Mert hát nála ez a fő! Mikor az »özlet« kívánta, akkor reneget, hite-hagyott volt mindenki, aki a románnal csak szóba állott, aki az esküt letette, vagy másként iparkodott elhelyezkedni, mintsem a magyarországi nincsetienséget végig élje.

Fordult az idők kereke, megfordította a Br. L. is a véleményét. Most ő az esküt nem tett tisztviselők fő-istápolója. Ordít, ugat érdekükben, akiket pedig ő hajszolt bele lehetetlen helyzetükbe.

Vakulj, székely! Ne láss, ne hallj! Ezt szeretné a Brassói Lapok és gyűlölettől lihegő fal-kája. Ne lássad azt a szemérmetlen játékot, amelyet veled üznek, ne halljad az őszinte, becsületes szót, amelyet hozzád intézünk.

Mi becsülettel, őszintén és nyíltan megmondottuk véleményünket a kolozsvári urak szervezkedési kísérletéről.

Ellenezzük, hogy a székelység ügyeit Kolozsvárról, vagy újabban Brassóból intézzék. Ha Están bátyáinknak valami ügyes-

bajos dolga akad, hát „Barassóba” menjen becsületet tanulni, vagy Kolozsvárra ránduljon fel?...

Említettük, amit mindenki tud, amit mindannyian érzünk, hogy a székely volt a világ legelhanyagoltabb és legelhagyottabb népe. Hát Kolozsvár vagy Brassó illetékes hozzá, hogy ezen az állapoton segítsen? Ismernek ott körülményesen mindent, bele tudnak ott helyezkedni a különleges székely viszonyokba?

A békeszerződés a székelységnek bizonyos jogait biztosítja. Hát ezeket a jogokat mi áruba bocsássuk?

S hol van a biztosíték arra, hogy békét, nyugalmat, nyugodt fejlődést és haladást ohajtó székely népünket nem fogják-e minduntalan csatasorba állítani képzelt vagy a messzi távolban megérett félreértésekért? Folyjon továbbra is az itt lakó népek gyűlölködésének tovább szítása, ne hajthassa le fejét itt senki sem nyugodtan és legyen ez egy állandó vulkán, mely nem tudni hol és mikor tör ki? Hol van erre a biztosíték? Talán a „Brassói Lapok” nyújthat nekünk ilyen biztosítékot, még pedig „özlet”-mentesen, tisztán elvből a székely nép iránt értezt szeretetből?

Mi nem vagyunk ellenségei annak, hogy a székely és magyar szervezkedjék. Sőt mindenkori hangoztattuk annak szükségességét, még pedig már akkor, amikor a most oly hangos és népmentő urak nem láttak, nem hallottak, nem éreztek, csak álmodtak és csodákat vártak. Ez a szervezkedés nem történhetik azonban a székely érde-

kek rovására és a széleken lakó magyarság kárára. Már pedig ez a mostani nagy handabandázás oda fog vezetni, miután illetéktelenek csinálják minden elfogadható biztosíték nélkül.

Mi tudjuk, hogy lesznek egyesek, akik az erőszakos műfelbuzdulás és a sovínista kényszer hatása alatt beleugranak ebbe a sötét semmibe, amelynek tartalmáról még a benfen-tesek sem tudnának világos és tiszta képet adni. Tudjuk, hogy őszinte és nyílt állásfoglalásunkért gyalázkodással illeltek és illelnek. Dühös szitkozódásaikkal csak személyeskednek, csak mutatják a nagy haragot.

Ez azonban nem tántorít el magasztos és fenkölt eszménktől, nem riaszt el kitűzött célunktól, hogy a székely néppel tartassuk meg a székely naggyűlést.

A népnek kell megmozdulnia, a népnek kell oda nyújtania testvéri jobbát a románságnak és minden hátsó gondolat nélkül lelkileg kibékülve, megteremtteni azt az alapot, amelyre rá lehet építeni a székelységnek és magyarságnak szebb és boldogabb jövőjét!

Igen, a népnek kell megmozdulnia, mert — amaz urak legtöbbször erre képtelenek bizonyítani!...

Nyílt levél a „Brassói Lapok”-hoz.

Tisztelt szerkesztő úr! Brassói lapjának multheti száma vezércikkére („Vakulj székely”) vonatkozólag van szerencsém a következőképpen meggyőződésemet nyilvánítani:

A székely nem vakul többé, szeméről a hályog rég leoperálódott és most hála Istennek tisztán lát. Megjött a jobbik esze, értéke szerint fogja fel a munkát és olyan mértékkel fizet a munkásnak, a milyent érdemel.

Én, mint székelyudvarhelyi ben-születtem, tehát nem holmi jött-ment, települt idegen, becsületesre kijelen-tem, hogy 40 éves iparos-mesteri megfigyelésem elég volt arra, misze-rint meggyőződtem arról, hogy a „Székely-Udvarhely” című lap 24 év óta kizárólagosan és önzetlenül, sem-mi jutalom vagy elismerés nélkül a székelység érdekeiért harcolt, de úgy, mint a becsületes katona szokott.

Kijelentem, hogy szerkesztői és munkatársai derék és becsületes székelyek izig és vérig. Nem megfizetett kávéházi Dr buták, hanem munkás férfiak, üldözött apostolok. Ezeknek a becsületes embereknek egyéb bűneik nincsenek, csak az, hogy nem uszítják egymásra a székelyt a románnal, hanem békés megértést és munkát, közös munkát hirdetnek. És

végül kérdem szerkesztő urtól, hogy mi kifogásolni valója van abban, ha Székelyudvarhelyre kérjük a központ-ját a szövetségnek? Hát ha nem Udvarhely az illetékes, akkor ki?

Nincs szükségünk postán küldött orvosi receptre; nekünk helybeli orvosra van szükségünk, a ki betegét itt helyben kezeli, megtudja állapítani diagnózisát és betegsége minősége szerint rendeli az orvosságot.

De bocsánatot kérünk, a Kolozsvárról vagy Brassóból küldött patikájok főzete nekünk nem kell, mert ettől nem gyógyulunk meg székelyek-kül, sőt csak elsorvadnánk.

Huszonnégy éve kiabálta és most is kiabálja a „Székely-Udvarhely” úgy szólva egyedül: Vasutat a székelységnek, hogy élhessen, fejlődhes-sék, életjelt adjon magáról, hogy él és létezik a székely.

Nem Kolozsvárt vannak a kincses hegyek, völgyek; itt vannak Udvarhely-, Marostorda-, Csik- és Három-székvármegyék földjeinek Istentől megáldott kincsei; e megáldott földek-ből millió és millió érték vádlókéz gyanánt szorítja ökölbe kezét a régi nagy magyar vezető honmentő urak felé, a semmittevő Dr buták felé, hogy nem voltak képesek annyi hosz-szu idő alatt az urnak 1921-ik évéig

Udvarhelyi Gyergyó- és Csikszerezdával és Parajddal összekötni.

Nincs sem vasutunk urak! sem iparunk, sem kereskedelmünk, sem földművelésünk. Le vagyunk rongyolódva. Mesztelen testünkre ruhát nem tudnak csinálni sem Kolozsvárt, sem Brassóban, mert a szabó messze van, nem látja a testet, nem tud mérték szerint dolgozni.

Ha eddig a nagy magyar honbaldogító uraktól eljáráhattunk, nem törődtek velünk, kérve-kérjük, hogy hagyja-

nak békét ezután is; megtáljuk mi székelyek magunk is saját kebelünkben érdekeink védelmét, az ilyen mostoha apákra nincs szükségünk. Nagy urakkal nem jó egytáliból cseresznyét enni. Megmaradunk harisnyás székelyeknek és hivei az öretünk dolgozó „Székely-Udvarhely“-nek.

Eddig vakult a székely, de a hályog már lehullt szemünkről és tisztán látunk, hála Istennek... Egy székelyudvarhelyi iparos:

Hermann Gyula

Székely gazdáink súlyos panasza.

Székely gazdáink fő kereseti forrása a marhatenyésztés, amely most súlyos válságba jutott.

A nyáron a legtöbb helyen a szájszél- és körömfájás miatt a marhaállományt az istállókban kellett tartaniok és így a télre szükséges takarmányt nagyrészt főtették.

Ehhez járult a korai tél, mely a legelőket teljes kihasználását lehetlenné tette.

Most úgy áll a helyzet, hogy megvan a nagy marhaállomány, de nincsen takarmány, melyet még a legképtelenebb árban sem lehet beszerezni.

Aki ismeri székelyeinket, tudja, hogy ez mit jelent. A székely inkább maga tűr, koplal, csak marháinak legyen elegendő takarmánya. És ha az nincsen meg, buskomorrrá válik.

Ezen a súlyos állapoton könnyen

lehetne segíteni: El kell adni a nélkülözhető állatokat mind, hogy a helyzet még válságosabbra ne forduljon. De kinek?

Mészárosaink nagyon korlátozott mennyiségben vásárolnak — tekintettel a súlyos pénzügyi helyzetre, amely a huszfogyasztást a minimumra redukálta. *Kivétel nincsen.* Gazdáinkon pedig csak a sürgősen életbe léptetendő marhakivétel segíthetne. Ha ez elmarad, a következmények kiszámíthatatlanok.

Tisztelettel kérjük a székelyföldi vármegyék Prefektusait, kik számos alkalommal megmutatták rokonszenvüket, szeretetüket székely népünk iránt, hogy a nagyobb arányú marhakivételt azonnal és sürgősen eszközöltessék.

Ismét hirt kaptunk

és pedig örömhirt Budapestről. *Betegh Bébi*, az oly gyorsan felemelkedett és székely szívóssággal előre tört, székelyudvarhelyi születésű művésznőről emlékezik meg egyik előkelő budapesti újság a következőleg:

Betegh Bébi az új Dudley.

A Városi Színház vasárnap esti *San-Toy* előadásán, fél hét előtt néhány perccel, a nyitány megkezdésekor a függöny meglibbent és *Tapolczai* igazgató kilépett a sugólyuk elé. A zsúfolt nézőtérben a meglepetés moraja hangzott fel a szokatlan megjelenésre és amikor a zibongás lecsendesült, *Tapolczai* a következőket mondotta:

— Bejelentem Önöknek, hogy *Tisza* Karolát, a *San-Toy* *Dudley* szereplőjét a tegnapi előadásban baleset érte, kifecamította a lábát. Ennélfogva ma este nem léphet fel. Szerepét a színház másik fiatal tehetséges szubrettje, *Betegh Bébi* vállalta. Kérem fogadják őt avval a szeretettel, amilyen lelkesedéssel és ámbícióval vállalta a szerep eljátszását.

Ezt az egyszerű és szerény bejelentést taps fogadta. *Tapolczai* igazgató meghajolt és visszament a színpadra. A következő pillanatban elsötétült a nézőtér és megkezdődött az előadás.

Néhány jelenet után belibbent a színpadra, a kedves szobalány ruhában a bájos *Betegh Bébi*. Kitérő taps fogadta a rokonszenves fiatal művésznőt, aki eddigi kisebb szerepeiben is pompásan megállotta a

helyét és akit nagyon megszeret a közönség. Az első felvonás nagytáncduettje után, amelyet a közönség feszült figyelemmel kísért végig, válságos tapsvihar zendült fel a meglepett nézőtérben. A közönség csodálkozva sugott össze. — „Ezt beugrást kellett mentgetni...“ — Hiszen a bájos *Betegh Bébi* olyan temperamentumosan és nagyszerűen táncol és olyan kedvesen énekel mintha már hetek óta mást sem csinált volna.

A nagy duett után jött a többi kitűnő ének- és táncszám. És a közönség örömmel konstata, hogy a fiatal és rokonszenves művésznő kedves és pompás *Dudley* és elragadtatásának minden egyes jelenet után nagy tapsokkal adta tanujelét. Pedig a kitűnő *Betegh Bébi* egyetlen próba után ugrott be és a felfokozott teljesítmény minden dicsőreget megérdemel. Gyors egymásután peregtek le a *San-Toy* három felvonásának jelenetei és mind a három felvonás megújuló nagy sikert hozott a bátor beugrónak, aki kedves játékával és pompás táncával egyszeriben hódította meg a közönséget. Reméljük, hogy ez a siker tartós és maradandó lesz és a kiváló *Betegh Bébi* a jövőben is vezető szerepekben látjuk viszont a Városi Színházban.

— Az első napilapot Julius Caesar alapította Rómában Krisztus születése előtt 59-ben. A címe »Acta Diurna« (Napi események) volt. Csak egy példányban készült és egy templom falára függesztették ki. Ott tudhatták meg a rómaiak, hogy mi az újság.

Süvöltő sir...

Süvöltő sir és zug a téli szél... Mint ördög... száguld fenn a sírokon... Egy vén bakát temetnek... északon... ról nincs barát, sem gyermek, sem rokon.

Ott senki sincs, ki könnyet ejtene Szívét nem nyomja senkinek boru Csak messze, túl a honi föld ölén Egy szegény asszony nagyon szomorú.

Kis rozzant viskó, melyben itten él Beteg fiával... sirva... szótlanul... S bár nincsen náluk sem pénz, sem kenyér. Az átkos sorsuk... percről-percre mul...

Penészes szalmán, régi rongyokon... Vén korhadt ágyon fekszik a beteg... Az anyja ott ül, gondokkal tele... Kisírt szemében mély panasz remeg...

A Nap lemegy, a gyermek láza nő... Forrong az agy, mint a tulhevült vonat... Bágyadt szeme a semmiségbe néz. — „Ugy-e apám, hozol majd kis lovat!“ —

— „Ugy-e hozol, hisz régen nem hozál! Anyámnak is!? szegény azért beteg!... Ruhát és ékszert, mindent gazdagon... Meglásd apám felgyógyul gyermeked!“ —

A gyermeked küzd — de nem bír küzdeni... Mire az óra éjfél megvalad... A szegény özvegy végre elhagyatva A rokkant házban egyedül marad.

(Sepsiszentgyörgy)

Hóródy Leo, tanár.

Önéletrajz.

Irta: lengyelfalvi báró Orbán Ottó. (A „Székely-Udvarhely“ számára átdolgozta: *Betegh Pál*.)

XIX.

Ezek után báró Orbán János fiával, a később nagynevű Orbán Balázssal, aki édes atyjával még Törökországban volt, ugyiszintén leányával: báró Orbán Eugeniával, az akkor már lászlófalvi Velitcs Károlynéval, valamint vejével lászlófalvi Velitcs Károlyllyal, aki szintén menekült volt s a szabadságharcban, mint honvédszázados szolgált, haza sietett Lengyelfalvára, szeretett nejéhez és családjához ott levő tagjaihoz.

1861-ben tehát, mikor a magyar nemzet alkotmányát vissza kapta, báró Orbán János egész családjával itthon volt Lengyelfalván. Az utolsó kolozsvári országgyűlésen, mint regalista vett részt.

A báró Orbán Jánosné tulajdonát képező konstantinápolyi házak jövedelmét pár évig még a megbízott Czákó János rendesen elküldötte Lengyelfalvára megbízójának.

Azonban nemsokára bekövetkezett Konstantinápolyban az a nevezetes nagy tüzeset, amikor tizezernél több ház égett le. Ekkor aztán a báró

Orbán Jánosné összes házai is a borzasztó tűzvész martalécai lettek.

A házhelyek még most is megvannak. Azok báró Orbán Jánosné örököseinek tulajdonát képezik. De egyrészt a török kormány — minden kárpótlás nélkül — elfoglalta középületekkel és Konstantinápoly utcák kiszélesítésére.

A családból eddig még senki sem tett lépéseket Konstantinápolyban, hogy a török kormány által jogtalanul elfoglalt magán tulajdont vissza követelje vagy pedig azért megfelelő kárpótlást kérjen, esetleg az el nem foglalt részeket tulajdonába vegye.

Báró Orbán Ottó édes atya hazatérése után is Lengyelfalván maradt. Atyja mellett a gazdaságot ő folytatta. A gazdaságban nagy hasznát vette különösen lóismeretének, amelyet a krimi hadjárat alatt szerzett magának.

A hadjárat idején szerzett tapasztalatai s főképp nagy lóismerete, a lótenyésztésben rendkívüli előnyére szolgált. Ezen kívül pedig az állattenyésztés minden ágában kiváló szakértelmet sajátított el. Annyira vitte gyakorlati és elméleti ismereteit, hogy az országban egyik legkiválóbb egyén volt, aki e téren, az állatte-

nyésztés minden ágában otthonosságot szerzett s valódi szakértelemmel bírt.

Mikor a magyar nemzet alkotmányát 1861-ben vissza nyerte, vargyasi Daniel Gábort nevezték ki Udvarhelyszék első főkirálybírájának.

Az első alkotmányos főtisztet, Udvarhelyszék közönsége határtalan örömmel fogadta.

Mikor Vargyasról, ősi birtokáról ünnepélyes bevonulását megtartotta székhelyére, Székelyudvarhelyre, hogy itt székhelyét megkezdte, 450 főből álló lovasbanderium vonult ki a „Kénosi tető“-re elejébe.

Ez a lovasbanderium részint Udvarhelyszék nemes ifjaiból, részint pedig derék székelyekből volt összetoborozva.

Abban az időben a székelyeknek még meg volt a régi székely nyereg-szerszámuk: a fekete báránnyal burdás székely nyereg és hozzá a tetszetős székely kantár.

Mikor a 450 főből álló lovasbanderium a kénosi tetőn elhelyezkedett és várta a főtiszt megérkezését, gyönyörű látványt nyújtott a szemlélőknek.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— **Hihetetlen hírek.** Mondják, hogy a „Szele” ciánt szóró szele felénk nem szelel;

mondják, hogy „cseszlek” télen 8-ik vacsorát nem esznek;

mondják, hogy a székelyek ezután „Barassó”-ba és Kolozsvárra mennek becsület-tanulni;

mondják, hogy jégtörő Mátyás kis részletekben nem törí a jeget;

mondják, hogy némely híres étteremben a felet egészen nem látják;

mondják, hogy a mi kollégialis ellenségeink — akarunk ellen — nem a legjobb barátaink.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Gróf Majláth** erdélyi róm. kath. püspök — mint értesülünk — a napokban Székelyudvarhelyre érkezik.

— **A háromszéki székelység**

nevében e hó 23-án Szepsiszentgyörgyön magyar szövetséget alakítottak, amely csatlakozik a kolozsvári ideiglenes alakulathoz és az ideiglenes kolozsvári vezetőséget felkéri, hogy a székelységet is képviselje. A kolozsvári nagy gyűlésre a megye képviselőinek Báró Szentkereszthy Bélát, Dr. Török Andort, Dr. Ferenczy Gézát, Dr. Hinléder Jenőt, Csutak Vilmost és Bogdán Arthurt, póttagoknak Dr. Debreczy Bélát és Fülöp Istvánt; a központi választmányba Dr. Törököt, Dr. Ferenczyt, Dr. Hinléder és póttagnak Csutakot választották meg.

— **Az országos kirakóvásár** Székelyudvarhelyt szerdán (március 2-án) lesz. Megelőzőleg vasárnap, hétfőn és kedden az állatvásárt fogják tartani. Mindenféle állat szabadon felhíjtható. Nagy vásárra van kilátás.

— **Tanárok és tanítók vizsgája.** Dr. Szöcs Géza, a gheorgeuigyergyszentmiklósi rom. áll. liceum igazgatója 1921—37. szám alatt a „Székely-Udvarhely”-hez intézett levelében közli, hogy a magyar anyanyelvű és magyar tannyelvű iskolákban működő tanárok és tanítók vizsgálatai folyó évi április és május havában lesznek Targu-Muresen (Maros-Vásárhely). Tankönyvek: Románia története, Románia földrajza az „Ardealul” könyvkereskedés útján szerezhetők be (Cluj). A vizsgálatokra a múlt nyáron megtartott tanfolyamok jegyzetei alapján is el lehet magán uton készülni. A vizsgálatok határidejét később pontosan fogom közölni. A vizsgálaton résztvenni szándékozók a tanfelügyelőség útján — esetleg külön is — sziveskedjenek nálam jelentkezni március hó 20-ikáig.

— **Halálozás.** Idősb Ravasz Miklós homoródszentpáli birtokos folyó hó 22-én életének 69. évében elhalt. A családját odaadón szerető jó apát, kedves rokont és széles körben ismert szorgalmas gazdát és jó barátot a mélyen sujtott család gyásza és a rokonok és jóbarátok mély részvéte kísérte utolsó útján. Hült tetemét a család Patakván helyezte örök nyugalomra.

Azt a kutyafáját...

Székelyudvarhely, 1921. febr. 25.

E helyen nem a nagy drágaságról, rossz közlekedési viszonyokról, politikáról vagy más az életet megkeserítő dolgokról lesz szó, hanem a szó szoros értelmében vett kutyavilágról.

Lehetetlen észre nem venni, hogy városunkban olyan sok kutya szabadon, mint talán Európa egyetlen városában sem. El akarok tekinteni attól, hogy ezek a kutyák párosodási életüket a legforgalmasabb utcákon bonyolítják le, de ki tudja hirtelenében megállapítani, hogy a kutya sóvárogva társat keres-e vagy veszett?

A ki meg akarná figyelni és ért is hozzá, alig hiszem, hogy harapás nélkül megszabadul tőle.

Erre mutat, hogy a városi orvosi hivatal rövid félév alatt 21 egyént utasított a Pasteur intézetbe.

Már most könnyű megállapítani, hogy városunk 10,000 lakosának javarésze hosszabb-rövidebb idő alatt oda kerül.

E kis statisztikából az is látszik, hogy ez a száraznak látszó téma mindenkit érdeklő.

Keserű könnyeket sirnak el anyák az orvosi rendelőben, mielőtt összeharapott gyermeküket oltatni Bukarestbe viszik, s vajjon egészségesen kapják-e vissza?

Szívleljék ezt meg a kutyatartók s kérem a város vezetését, büntesse meg példásan azokat, kik az ebzárlatot be nem tartják.

Azt a kutyafáját!... Dr. H. J.

Székelyföldi ásványvizek értékesítése

Székelyföldünk hazája a leggazdagabb és legjobb ásványvíz forrásoknak. A nemtörődömség, amellyel ennek eltekint az erdélyi, de különösen a székely ügyeket kezelték, ezen a téren is szembetűnő. Kiaknázatlanul hever itt a sok kincs, amellyel pedig az állam jövedelmét óriási mértékben lehetne szaporítani, az emberiségnek pedig megbecsülhetetlen szolgálatot teljesíteni.

A székelyföldi ásványvizek gyógyhatása iránt senkinek sem lehet kétsége, miután a bennük előforduló sóknak, gázoknak a gyomor, szervezetre gyakorolt hatását ismerjük. Csak az ismertebbekből említünk fel egy párat.

Pl. a málnási „Mária” és „Siculia”, a Székely Selters jelentékeny natrium bicarbonatot tartalmaznak. Használják a gyomor és légutak, torok, hólyag hurutjainál, köszvény-nél, epekövesedésnél stb.

Különbféle „savanyuvizeink” mint pl. a borszéki, kászoni, felsőrákosi stb. stb., amelyek könnyen felszívódó mész és magnézium bicarbonat tartalmukkal oldásra kiválóan alkalmasak.

Vasas vizeink, mint pl. az előpataki, tusnádi, korondi, homoródi stb. stb., melyek a gyomor által jól tűrt vasasgyószert bőven tartalmaznak s leginkább vérszegénység, sápkór, általános gyengeség, idegesség esetén eredményesen használhatók.

Székelyföldi ásványvizeink mennyiségéről, használhatóságukról egész kötetet lehetne írni.

— **Sok törökbuza** érkezett a vármegyei közlekedési hivatalhoz Székelyudvarhelyre. Közlekedő a buza is megjön. A közönség figyelmét felhívjuk, hogy szükségletét — míg a készlet tart — igyekezzék beszerezni. A törökbuza a vasuti állomásnál levő raktárból adják ki.

Mi ez alkalommal felhívjuk az illetékes körök figyelmét erre az óriási kincse, melyet továbbra is nemtörődömséggel kezelni, óriási bűn az államháztartás szempontjából is.

A lezajlott háború vállainkra súlyos terheket ró, amelyeket „adó” alakjában kipréselni lehetetlenség. A háború szegény Székelyföldünket még szegényebbé tette, itt kevés a jó „adóalany”. De ha már így van, mozdítsunk meg minden követ, hogy az államháztartáshoz szükséges összeget, ha adóval nem bírjuk, de legalább más tereken előteremtsük.

E célt szolgálná a székelyföldi ásványvizeknek forgalomba hozatala állami támogatás mellett. Egyöntetű szervezés, előlegek folyósítása a termelés fokozására, leadó állomások kijelölése, külföldi kivitel, télen fűthető vasuti kocsik az akadálytalan tovább szállítása stb.

Mind oly dolgok, amelyekhez az államnak jóakaratu megértése és támogatása szükséges.

De szükséges, hogy az illető községek, forrástulajdonosok is mozgolódjanak. Egy ankét megtartása feltétlenül szükséges.

Felhívjuk az illetékeseket, hogy előmunkálataikat tegyék meg sürgősen, közöljék szerkesztőségünkkel óhajukat, hogy az ankét közeli időben megtartható legyen és e téren is induljon meg az alkotó munka Székelyföldünkön.

— **A Royal mozgóba** ma (vasárnap) d. u. fél 6 és este 8 órakor II. rész Machiste mint atléta. Csütörtökön márc. 3-án este 8 órakor III. rész Machiste mint médium lesz bemutatva. Kéretik a közönség, hogy pontosan jelenjenek meg a jelzett időben az előadáson.

— **A temesvári műegyetem**

— mint Bukarestből táviratozzák — fedezet hiányában a folyó évben még nem nyitható meg. Hejh pedig mennyire várják a Székelyföld hegy-völgyeiben rejlő kincsek a feltárássra hivatott kiváló szaktudású geológusokat, mérnököket, vegyészeket stb. Ne egyet, de inkább két-három szakembereket nevelő műegyetemet állítsanak fel és pedig azonnal. Ezt követeli az ujjor, a munka-alkalom és az ország érdeke...

— **Egy kiadó tanár** haláláról kaptunk értesítést Sepsiszentgyörgyről. Glass Ferenc, a ref. Mikó-kollégium érdemes tanára 53-ik éves korában, tanári működésének 28-ik évében hirtelen elhunyt. A közszerepben álló tanár ravatalánál Szász Béla és a sírnál Páll Dénes vallás-tanárok, az előjáróság, tanári testület és ifjuság nevében pedig Csutak Vilmos igazgató bucsuzott el a szívszélhűdés következtében elhaltól. Az ifjusági vegyes kar megható gyászéneke kísérte sirjába a derék tanárt.

— **Tűzjelzés Székelyudvarhelyt.** A nappali tüzet a ref. torony ablakában kifüggesztett piros zászló jelzi azon oldalon, amely irányban a veszély van. Este vagy éjjel a piros zászlót egy égő lámpa helyettesíti.

— **Pap is taníthat.** A görög keleti román szentazékhez a vallás-és közoktatásügyi minisztériumtól rendelet érkezett, amely szerint ott, ahol tanító nincs, a pap is tartozik a tanítást elvégezni.

— **Szinészet.** Fehér Imre, az erdélyrészi II. szinikerület szinigazgatójának térsulata — mint értesülünk — Tordán befejezte szezonját és onnan Szászrégenbe ment a kiváló szintársulat. Ugy hírlik, hogy Székelyudvarhelyre június havában jönnek.

— **Egy tisztos urinő,** özv. márkói Medgyesy Gáborné szül. Szeidel Mária, a forrón szeretett jó anya, nagyanya, anyós, hű rokon és igaz barátnő fejezte be földi életét e hó 23-án 81-ik évében Székelyudvarhelyt. Temetése 25-én délután általános részvét mellett, a róm. kath. egyház szertartása szerint történt meg. Nyugodjék csendesen!

— **90 napos ebzárlat** van elrendelve általánosan. Ezalatt a kutyákat kötve kell tartani. Az udvarból csakis láncon és szájkosárral szabad őket kivezetni. Harapós kutyákat nemcsak láncon, hanem ezenkívül még bekerített helyen is kell tartani. A csavargó kutyákat hivatalból megmérgezik és azok gazdáit szigorúan büntetik. Aki magával vendéglőbe, korcsmába vagy bármily nyilvános helyiségbe — még láncon és szájkosárral ellátva is — kutyát visz, 500—2000 leig terjedő büntetést kap. A helyiségek tulajdonosa vagy bérletje ugyancsak ezt a büntetést kapja. (Gaz. Of. 39.)

— **Csikszredában** a bonok beavaltását pénteken (e hó 25-én) kezdték meg. A beavaltás a legnagyobb rendben foly.

— **Özo. Péter Dénesné** szül. Nagy Mária 65 éves, boldogfalvi lakos elhalt Székelyudvarhelyt. Ohajtásához képest, hült porait Boldogfalvára szállították és ott helyezték örök nyugalomra, nagy részvét mellett.

— **Szász egyetem** felállításáról ad hirt egy bukaresti távirat. E szerint a kormány elhatározta egy szász egyetem felállítását és pedig Kolozsváron. Vajjon mikor kapunk hirt a magyar egyetem felállításáról Székelyudvarhelyt?

— **A borpancsolókat** a marosvásárhelyi árelenőrző hivatal rég várt kezelésben részesíti. Az összes kisebb-nagyobb borkereskedőket, pincéket, kávéházakat, vendéglőket, korcsmákat végig járták s mindenféle borból mintát vettek. A minták felülvizsgálata után, az eredményt hivatalosan közzé fogják tenni. Ettől fázna a lelkiismeretlen borpancsolók, mert 114-féle mintából tisztán kezelt, hamisítatlan valódi bort, nagyon kevés helyen találtak.

— **A szökött katona halála.** A „Székely-Udvarhely” mult számában röviden megírtuk *Ferencz Sándor* tűzér tragikus halálát. Azóta már a törvényszéki boncolás is megtörtént. E hó 20-án Dr. *Glósz* h. vizsgálóbíró, Dr. *Voszka* ügyész, Dr. *Comsa* és Dr. *Böhm* orvosok kiszálltak az udvarhelyvármegyei Ége községbe. A vizsgálat adatai szerint — *Ferencz Sándor* tűzér pár hónappal ezelőtt már elszökött a katonaságtól. Azóta bujkált. A katonaságtól a csendőrséghez közlés érkezett. Keresték és e közben megtudták, hogy szülői házában van elrejtőzve. A fiu édes anyja fogadta a csendőröket, de otthon léteiről tudni nem akart. Azonban a csendőrök észrevették, hogy az asszony az ágy körül időzik legszívesebben. Benéztek tehát az ágy alá és onnan a fiut kicsalogatták. A fiu hamis nevet mondott be; a körülmények ellene szóltak. A csendőrök a laktanyába akarták vinni. A fiu nem engedelmeskedett. Egyik csendőr mellén ragadta és vinni akarta, de a fiu hirtelen mozdulattal mellényéből kibújt s ő maga elszaladt. A csendőr utána iramodott és éppen akkor érte utól, mikor az a kerítésen átszökni akart. Utána szúrt a csendőr és a fiu sebesülten is elszabadult. Az üldözés tehát tovább folyt. Egy másik kerítés átmászásánál a fiu ismét szúrást kapott s azután is azt kiabálta vissza, hogy ötlet senki élve el nem fogja. Azután nagyobb távolságból a csendőr többször „állj”-t kiáltott. Hiába. A fiu csak tovább szaladt. A csendőr végre is az engedetlen és szökésben levő tűzér után lőtt, aki azonnal összeesett, meghalt. Avizsgálat e szerencsétlen és sajnálatos ügyben tovább foly.

A szülők bánata leírhatatlan. Egyetlen fiukat veszítették el, akinek temetése a község és vidék általános mély részvéte mellett történt meg.

— **Fordításokat román nyelvre** bármilyen ügyben vállalom. Cim: Székelyudvarhely, Petőfi-utca 8. sz.

— **A bonok beavatóját** tegnap már megkezdették Székelyudvarhelyt. A közönséget ismételtlen figyelmeztetjük, hogy a kifüggesztett beosztás szerinti sorrendet a kifizetésnek fonakadás nélkül való teljesíthetése érdekében pontosan tartsa be.

— **A romániai táncanítók,** tanárok, művészek és mesterek is szervezkednek. Jövő hó 22-én tartják alakuló közgyűlésüket Brassóban, ahol egyesületük létesítésének mikéntjét fogják eldönteni.

— **Halálos baleset az erdőn.** Nagy Gergely parajdi székely e hó 19-én a községtől 4 km. távolságra levő erdőbe ment fát vágni. Mikor egy hatalmas szál fát már annyira levágott, hogy az ledülni készült, nem figyelte meg jól azt az irányt, mely felé a fa dült. Nagy roppanás következett és az óriási fatömb a szerencsétlen székelyt agyonzúzta. Rögtön meghalt. Az orvos-rendőri vizsgálat megállapította, hogy a szorgalmas székelyt saját vigyázatlanságából érte a halálos baleset. Temetése nagy részvét mellett történt meg Parajdon.

— **Védő-oltóanyag.** Az állategészségügyi igazgatóságtól távirat érkezett, hogy Mödlingből 8000 drb. szarvasmarha sercegőiszök elleni védőoltóanyag érkezett. Megrendelhető az illetékes járási állatorvosok útján a fent említett igazgatóságtól. Adagja 1 lei.

— **Családi kimutatás a kapunál.** A székelyudvarhelyi államrendőrség bejelentő hivatala ismételtlen figyelmezteti a lakosságot, illetve háztulajdonosokat, hogy a családi kimutatást, vagyis a lakásban levők összeírását feltüntető táblákat a kapubejárati közelében okvetlenül helyezék el, mert ha az ellenőrzők nem találják ott, szigorúan megbüntetik.

— **Hajak — Zsizsmann — Tonhási,** ez a három kiváló művész tanár hétfőn este nagyszabású műsorral tartott hangversenyt Marosvásárhelyt. A fényes művészi siker, nagyobb anyagi eredményt érdemelt volna.

— **A teológusok, a jövő papjai** — mint Kolozsvárról írják — a mostani félévtől kezdve a mezőgazdaságot és a szövetkezeti ismereteket is tanulni fogják — hetenkint 4 órán át. Reméljük, hogy ezt a tanulást nem csak könyvből, hanem főleg gyakorlatilag értik. Mert különben úgy járhatnak, mint az egyszeri kovácsinas, aki a mesterséget nézés után akarta elsajátítani...

— **A csikszeredai ref. egyház-község** ez évi március hó 26-án a Hutter-féle „Bukarest”-kávéház nagytermében tea-estélyt fog rendezni.

— **Igen szépen sikerült** műsorral ünnepelte meg Katona József „Bák bán”-ja megjelenésének százados évfordulóját e hó 20-án a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimn. Baróti Szabó Dávid önképzőkörre az intézet tornacsarnokában, melyet a közönség zsufolásig megtöltött. Az

ifjuság egyesített zenekarának kellesmes játéka után, *Biró Lajos* az önképzőkör kiváló vezető tanára nyitotta meg az irodalmi ünnepet széleskörű tudásról tanuskodó beszédével. Alkalmi ódát írt és szavalt *Mihály László* VIII. o. t. alelnök. Ezen kívül ugy *Gál Béla* VIII. o. t. főszervező, mint *Maráth Olga* VIII. o. t. alelnök, *Spanyár Pál* VIII. o. t. elnök, *Pál János* VII. o. t. dolgozatai és előadásai, mint *Kabdebő Sándor* VIII. o. t., *Rákóczi László* VI. o. t., *Soó Kata* VI. o. t., *Barabás György*, *Dragomán Domokos* VIII. o. t. és *Winter Pál* szereplései, valamint az ifj. zenekar közreműködése sok élvezetet nyújtott a halás közönségnek.

— **Gyűlés az adó ellen.** Székelykeresztúr város nagyközségben népes gyűlést tartottak a III. oszt. kereseti adó túl magas kivetése ellen. Elhatározták, hogy a vármegyei prefektus útján kéréssel fordulnak a pénzügyminiszteriumhoz és új adókivető bizottság kinevezését kérelmezik. Táviratát intézték Dr. *Cornea* prefektushoz és *Szabó Gábor* orsz. képviselőhöz s az akció pártolására kéri fel őket.

— **Megkerült már** az atásfalvi ember, kit a „Székely-Udvarhely” 7. számában a székelyudvarhelyi államrendőrség keresett. Az érdemes alak *Balázs Mózes* személyében jelentkezett a rendőrségnél és pedig nem is egyedül. Az ügyes csendőrök lapunk nyomán kipuhattak, hogy vajjon ki lehet Abásfalván az a jeles firma, kit a rendőrség oly szívesen magához invitál. A legnyugodtabb tempóban állott Crăciun rendőrprefektus elé. Azonban mikor a kendők ügye felszínre került és a bizonyítékok összetornyosultak, Balázs Mózes rövidesen bevallotta, hogy Brassóban egy vagon rövidárut elraboltak és körülbelül 150-en megosztzkodtak azon. Az ő reá jutott részt aztán Székelyudvarhelyt és másutt értékesítette. Az államrendőrség a nyomozást most már Brassóban folytatja, hogy a többi cinkostársak is hurokra kerüljenek.

— **A vasúti szállítások** körüli visszaélések megszüntetésére az államvasutak igazgatósága mindent elkövet. Vizsgálatot indítanak sok állomásfőnök ellen s azokat, akikre a megvesztegetés vádjára reabizonyul, állásukból elmozdítják.

— **Elmaradt estély.** A székelyudvarhelyi Oltár egyesület e hó 24-ikére hirdetett estélyét — közbejött akadályok miatt — bizonytalan időre elhalasztották.

— **A városok gabonája** — mint *Avarescu* miniszterelnök elrendelte — nem foglalható le a hadsereg részére sem.

— **Sok a cukor** Prágában. A cukorgyárosok kéri a kormányt, hogy a cukor árát 9 cseh koronára szállítsa le.

— **Két jeles alak** került kézre Székelyudvarhelyt. *Macskási Ferenc* és bűntársa: *Ambrus Domokos*. Az államrendőrség emberei elfogták a körözötteket s átadták az ügyészségnek.

— **A fogházból megszökött** egy asszony Erzsébetvárosról. A székelyudvarhelyi államrendőrség elfogta s a vallatásnál kitént, hogy Székelyudvarhelyt is „érdekeltsége” van

holmi lopások ügyében. Téli kabát, zongoratarakó és több efféle. Bereült az ügyészséghez honnan a három éves ciklus kitöltésére, bizonyára átkísérik Erzsébetvárosra.

— **A falusi bíró ács-szerszám** címmel megírtuk a székelydobói esetet. *Crăciunescu T.* megyénk agilis és derék csendőrszázadosa azonnal a helyszínre sietett, szigorú vizsgálatot indított és megtette a törvényes intézkedéseket. A hibásnak talált csendőröket megbüntette. A vizsgálat kiderítette azt is, hogy az élénk színekkel elmondott vallatás nem fedi mindenben a való tényállást.

— **Az árdragilást — bűnténynek** fogják minősíteni közelebből egy legújabb rendelet értelmében.

— **Azon rossz akaratú** híresselével szemben, mintha én a városról eltávozni szándékoznám kijentem, hogy az a valóságnak nem felel meg. Sőt legújabbban friss és valódi jó anyagokat hoztam s így még az eddiginél is jobb kiszolgálásban részesíthetem a n. é. közönséget. Hartstein Dezső, fogtechnikus.

Szerk. üzenetek.

B. L. Brassó. Halás köszönetünket nyilvánítjuk azért a nem várt kollégialis előzékenységet, hogy oly szép nagy betűkkel írták nevünket. Adják át szaktársi üdvözlésünket — a betűszedőknek is. Pá, pá!

K. L. Sepsiszentgyörgy. Verseket közölni nem szoktunk. Ezuttal kivételesen helyet szorítottunk. Reméljük, hogy egyebeket, különösen odaváló jó híreket is kapunk. Azok az elvakult és — érthető okokból, kenyéririgységből — megvadult „Nép”-ek minket kitűzött céljainktól eltéríteni nem fognak. Szíves üdvözlét önöknek! Az igazság győzni fog!

„**A megfordult bilág**” lapunk hasábjain már épen eléggé megfordult. Nem tartjuk érdemesnek, hogy több papirost vesztegessünk arra. A pro és kontra után már a közönségre bizzuk véleményének megalkotását. Különben is az egész hosszú válasz csak nekünk volt címezve, de másnak szólt. Épen ezért mi már az ügyet a magunk részéről befejezettnek tekintjük és újból „Beküldött” cikkét nem közölhetjük.

7-1921. kgy

Árverési hirdetmény.

Homoródszentpéter község vadászati joga f. év március 29-én d. u. 1 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen 3 egymásután következő évre haszonbérbe adják. Bónatpénz a kikiáltási ár 10 %-a.

H. szentpéter, 1921. február 24.
1-3 Előljáróság

Sz: 145-921. kj.

Árverési hirdetmény.

Homoródalmás község előljárósága közhírré teszi, hogy korlátlan korcsmai joggal bíró korcsmahelyiséget 1921. évi július 1-től 1926. évi december 31-ig terjedő időre

1921. évi április hó 3-án d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adják. Kikiáltási ár 6000 lei.

Árverési és szerződési feltételek a közs. jegyzői irodában megtekinthetők.

Homoródalmás, 1921. febr. 20-án
Barra kjsz.,
Tikosi István k. bíró.

Multadban nincs öröm...

— A székelyudvarhelyi szakiskola reformja. —

Közel 30 év egy intézmény életében is lényeges dolog. Ez alatt meg lehet ismerni jó és rossz oldalát.

Ezuttal részletekkel foglalkozni nem akarunk. Csupán annyit kell határozottan hangsúlyoznunk, hogy a Székelyföldet oly közletről érdeklő székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskolának sem az eddigi, sem a mostani szervezetében nincs öröm. Gyakorlati értékére ugyanez mondható.

Majdnem három évtizedes fönállása alatt sok növendéket bocsátott ki, de azok — sajnos — itt tanult mesterségükből a Székelyföldön vajmi kevesen élnek.

Fazekasaink most is csak a legkezdetelegesebb formáját üzik az iparnak. Kőfaragó iparunkra sem volt lényegesebb befolyással. Új generációk nőttek fel. Eredmény azonban seholy semmi.

Ezt az itt feltétlenül szükséges intézményt tehát alaposan meg kell reformálni. Új életre, a közszükségletnek megfelelő új alapokra kell helyezni, mert így száználmasan vérszegény, agonizál és előbb-utóbb szégyenletesen kimulik.

A segítség igen sürgős. Minden perc mulasztás kár az államnak, az egyeseknek és a közérdeknek is.

A segítség módja — nézetünk szerint — nagyon egyszerű. Ezt tartjuk a legcélravezetőbbnek és a legolcsóbbnak. Ajánljuk is Dr. Cornea Tamás prefektus urnak szíves figyelmébe.

Előterjesztés volna teendő a miniszter tanácsához, hogy a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskolának bocsásson rendelkezésre olyan összeget, mely két-három évi államségélyének megfelel.

Ez az összeg legyen egyszersmindenkorra elköltöztetett alaptőke,

melynek keretén belől a mostani vezetőség úgy gazdálkodik, hogy az iskolát és önmagát ne csak fön-tartsa, hanem az alaptőkét is — lehetőleg — három éven belül az államnak fizesse vissza. Azután pedig iparfejlesztési célra, a tiszta jövedelem bizonyos százalékát fizesse.

Ma már megváltozott viszonyok vannak. Az önálló vámterületért nem kell foházkodjunk. Mindenki csak annyit ér, amennyit kézzel foghatólag elő mutatni tud. Vége kell legyen az urhatnáságnak és urfiskodásoknak. Ezt parancsolja az élet.

Tessék munkához látni igazgató, tanár, művezető és tanítvány urak egyetértelműleg, ki-ki hivatásának megfelelően — *napról-napra a műhelyekben* legalább 8 órát!...

Munkaközben kézzelfogható gyakorlatiassággal, természetességgel, tanítva tanulni és minél szebbet, jobbat s minél többet termelni. De csakis művészies dolgokat (és minden egyes tárgyon a szakiskola védjegyével) szabad produkálni.

Az így előállítandó készárak értékesítését nem kell búsulni. Annyit nem birnak készíteni, amennyit el ne lehetne adni jó pénzért itthon és Ó-Romániában.

Legyen ez az intézmény inkább gyakorlati, mint elméleti. De azért növendékeinek olyan mértékű szellemi képzettséget nyújtson, amilyent a mai kor egy intelligens, tovább fejlődésre hivatott iparostól elvárhat, megkövetelhet.

Növendékeit a négy évfolyam elvégzése után — legalább két évig — megfelelő fizetéssel foglalkoztatnia kell. Ezt jobb magán iparos is megteszi.

Felvetettük az eszmét és várjuk ennek mielőbbi gyakorlati kivitelét.

A nagybárosi légkör

már igen sok ifju gyermeknek megártott. Nem egy jóra való család sirtja szép reményekre jogosult fiának elzúllását és a familiából történt kifajulását.

Ilyenforma eset történt V. F.-el is, az alig 19 éves fiatal emberrel.

Érdemes szülők gyermeke, a k-i jegyzőnek fia. Nem régen jött haza Budapestről, ahol géplakatosságot tanult.

Öt évig volt távol a szülői háztól, hova özvegy édes anyja várta.

Ugy látszik — a rossz környezet, melyben a tanuló éveit töltötte, megártott a fiúnak és erőt vett rajta a fővárosi csillogás vágya.

Haza érkezése után, özvegy édes anyja a gazdaságban adott foglalkozást neki. De a munka nem volt inyére.

Arra vetemedett, hogy testvére holmiját összeszedve, bejött Székelyudvarhelyre és itt jó pénzért

értékesítette. Azután pedig hozzá hasonló könnyelmű barátaival a kapott pénz nagy részét elmulatta.

— Esztendőben egyszer esik farsang s akkor mulatni kell! — Így gondolkozott a rossz utra tért fiú s ez okozta baját.

Székelyudvarhelyt az államrendőrségi biztosnak feltűnt a fiatal ember könnyelmű költsékezése. Igazolásra szólította fel és kihallgatása során kiderült, hogy milyen utonmódon szerzett pénzből mulatott.

Az eltévelyedett fiút a rendőrség letartóztatta és az eljárást ellene bevezette.

Szegény özvegy édes anyja! Ont-hatod könnyeidet, melyek árja részedről kifogyhatatlan. Bár csak fiad önmagához térne és a becsületes munka által biztosított anyagi és erkölcsi megújulásra ébredne — szomorú eltévelyedéséből...

A vármegyei árva ügye

nem árva Udvarhelyvármegyében. Mult év őszén a már-már teljesen alvó árvaszék, ismét a békebeli magaslatra ébredt.

Dr. gróf Nesselrode Károly árvaszéki elnök szeptember havában foglalta el állását. Azóta a vármegyei árvaszék újra született. Első dolga volt a hivatali helyiségek tükör tisztává tétel. Majd a tisztviselői kart is kibővítve, a legnagyobb ambícióval vette kezdetét a nagy munka.

Bizony óriási munkahalmazt várt elintézésre. Az 1915—1920. évi poros akták tömegében kellett igazságot tenni. Öt esztendő 14.362 ügydarabja, melyből négy hónap alatt 9415-öt sikerült elintéznük és a folyó évre mindössze 4947 ügy jött át s ebből is már január havában 2106 ügyet elintézték.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy 1918. végétől jóformán 1920. őszéig az ügyeket nem igen intézték el azok csak napról-napra gyűltek, a legnagyobb elismeréssel kell adózunk úgy az árvaszék pedáns pontosságú, kiváló munkásságú elnökének, mint derék helyettese: Molnár Samu ülnöknek. Nemkülönbön kiváló munkatársaik: Dr. Filó Ferenc, Dr. Szent-Királyi Kálmán és Dr. Szabó József referenseknek, valamint Orosz Pál irodavezető, Soó István h. kiadó, Bartha József segédmunkásoknak, akik fáradtságot nem kímélve, szakadatlan megfeszített munkássággal dolgoztak a nagy halmaz munka elvégzésén.

Az árvák száma jelenleg 14.572, gondnokoltaké 1022. A vagyonokból 525,642 lei takarékpénztárban, 230 ezer lei hadikölcsönben és 579,236 lei magánosoknál kötelezvényekben van elhelyezve.

Rendelet.

Tekintettel arra, hogy Székelyudvarhely városban a bejelentő hivatal a rendőrségnél működését megkezdette, a kerületi rendőrprefektúra 846—921. sz. átiratával a következőket rendeli:

1. Minden, a városban illetőséggel vagy állandó lakhellyel nem bíró egyén köteles — a vasúti állomásra történt érkezésétől számított — legfeljebb 12 óra alatt, okmányainak előmutatásával, a bejelentő hivatalnál jelentkezni.

2. Minden szállásadó (szálloda, vendéglő-tulajdonos vagy magán személy is) köteles a nála beszállott idegent, rokont, testvért, cselédet 12 óra alatt ezen hivatalnál bejelenteni.

3. Munkások és cselédek munkakönyvet vagy személyazonossági igazolványt tartoznak magukkal vinni. Idegenek az utlevéllel igazolják magukat.

4. Minden lakástulajdonos, illetve bérlő köteles könnyen észrevehető helyen egy kimutatást kifüggeszteni az udvarban levő összes lakosokról. Változások 12 órán belül kitüntető dőken ezen kimutatáson.

5. Figyelmeztetjük a lakosságot, hogy a rendőrség a téparancsnokság egy tagjával ezt ellenőrizni fogja. Ezek az ellenőrző egyének igazolvánnyal vannak ellátva, amelyet kívánatra előmutatnak.

Az áthágók súlyosan lesznek megbüntetve.

SZÉKELY GAZDA.

Székelyudvarhely, febr. 24.

A Földműves Szövetség megalakulása után a vármegyében a gazdasági élet szemmeláthatólag eleve-nebb. Már a jelek mutatják, hogy nagy előkészületek vannak a tavaszi vetések biztosítására.

Cél az, hogy az utolsó földpárcella se maradjon vetetlenül, amint ez az utóbbi időben — elég sajnos — gyakran megtörtént és mindenki álljon a teremő és termelő munka szolgálatába.

A szövetség központja embererőt megfeszítő tevékenységet fejt ki az irányban, hogy a vármegyénél nélkülözött **tavaszi vetőmagvak** idejében a gazdák rendelkezésére álljanak, mezőgazdasági eszközeiket rendbehozassák és a hiányokat pótolják, hogy amihelyt bekövetkezik a szántás és vetés munkálatainak lehetősége — mindenki ott teremhessen a barázdában, s akadálytalanul folyjon a munka.

Ez időig a Szövetség a zab, lóhere vetőmagvak, valamint a vetőgépek és eszközök beszerzését perfektuálta úgy, hogy ezek már március 20—25-ig a gazdák kezébe juthatnak. A többi szükséglet biztosítása is munkában van, hogy ezek még teljesen biztosítva nincsenek, annak oka a tulmaga árban történt elfogadhatatlan ajánlatok.

A szövetség elnöke értesítése szerint — a kívánatos **apaállat kicserélések** is a vármegye termeléséből aggály nélkül — bár ha szűkösen is, mert nincs elegendő kínálat — lebonyolítható. Így állattenyésztésünk további prosperálása körülbelül biztosítva van, annál is inkább, mivel a kisgazdák által nevelt apaállatok csekély kivétellel — elsőrendűnek bizonyulnak.

Kár, hogy nincs a vármegyének egy külön **apaállatlegelője**, amelyen a növendék apaállatok izom-és csont-fejlesztése, erősítése céljából nyáron kinttartassanak, mivel ennek hiánya az állatok elpuhultságán nagyon meglátszik. Arról gondolkozzanak a gazdakörök, hogy miképen lehetne egy ilyen legelőt megteremteni.

A tavaszi munkálatok kapcsán sorba jön a **nők foglalkoztatása** is, melyre nézve a szövetség miután intézkedéseket tett, hogy a megfelelő **pamutáru** a vármegyébe befusson, ha a beszerzést illetőleg elfogadható árajánlat történik.

A Szövetségnek módjában áll jelenleg az **apaállat beszerző gazdaköröknek** vagy ezek útján a községeknek némi segítyt kieszközölni, illetve nyújtani. Megtörtént vásárlást igazoló iratok csatolásával a segíty kérhető.

Kiadja: A lapkiadó-társaság.
A szerkesztésért felelős: Ébert András.

Az odorheui kir. törvényszéktől.
Szám: C. 36—1921.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék köz-
hírré teszi, hogy György Józsefné sz.
Benedek Márczella kápolnásfalvi la-
kός részéről az 1911. I. t. c. 748. §-a
alapján előterjesztett kérelem folytán,
oroszfogságban Turkesztán ázsiai tar-
tomány Cseike nevű helységben 1919
évi július hó 20-án állítólag elhalt
György József kápolnásfalusi lakός
elhalálása tényének megállapítása
iránt az eljárást a mai napon meg-
indította és az állítólag elhalt részére
ügygondnokul Dr Kovács Jenő ügy-
véd odorheui lakóst rendelte ki.

Felhívja a törvényszék György Jó-
zsefet és mindazokat, akiknek az ő
életbenlétéről tudomásuk van, hogy
a bíróságot, vagy az ügygondnokot
György József életbenlétéről értesítsék,
egyszersmind közöljék azokat az
adatokat, amelyekből az eltűntnek
életbenléte megállapítható, mert el-
lenkező esetben a bíróság a jelen
hirdetménynek a Gazetta Oficialében
történt harmadszori beiktatását kö-
vető naptól számított 3 hó letelte
után a nevezett elhalálkozásának tén-
nyét a bizonyítás eredményéhez
képest meg fogja állapítani.

Odorheui, 1921. január 11-én.
Dr Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.
A kiadmány hitelűül:
Florján s. hiv. tisztv.

1—3.

Székelyudvarhelyen a Báthory-
utca 9. sz. alatt 6 szobából,
mellékhelyiségekből, csürből és
kertből; továbbá a Báró Orbán
Balázs-u. 12—14. szám alatt
levő épüle-
tes belsőség **eladó.**

Értekezhetni Dr Borosnyay Pál
ügyvéd irodájában.

Mindenek szakácsnő intelligens uri ház-
hoz jó fizetéssel
felvétetik. Cim e lap kiadóhivatalában

Nevelőnői vagy irodai állást
keresek. Cim e lap
kiadóhivatalában.

Hölgyek sok
pénzt megta-
karíthatnak, ha kalapjukra dízi-
téseket festetnek nálam. — Fes-
tek továbbá: divánpárnákra, reti-
külökre; megrendelés szerint fal-
szőnyegeket, kályhaellenzőket, Fény-
képnapításokat és olajarc ké-
peket, valamint táj- és szentképe-
ket. Festő órákat adok mérsékelt
díjazásért. — Házhoz is elmegyek.
Hermann Gyula, műfestő.

Nagyobb mennyiségű
gyermekcipő
érkezett és olcsó áron kap-
ható a „Cetatea“-nál Székely-
udvarhely.

Odorhei r. t. város tanácsától.
Szám: 438—921. k. i.

Hirdetmény.

Odorhei r. t. város területén 1921.
évben tartandó országos vásárok:

1. Böjti vásár: febr. 27. 28. és márc.
1-én marhavásár, 2-án kirakóvásár.
2. Urnapi vásár: május 27. 28. 29.
napjain marhavásár, 30-án kirakó-
vásár.
3. Szentmihálynap: október
1. 2. 3. napjain marhavásár, 4-én
kirakóvásár.
4. Karácsoni vásár: december 18.
19. 20. napjain marhavásár, 21-én
kirakóvásár.
5. Juh-vásárok: április 10-én és
szeptember 28—30. napjain tartatnak.
6. Heti-vásár minden kedden marha
felhajtással.

Odorhei, 1921. február 15-én.
Városi tanács.

Végre van egy családi

barroda,

ahol minden háziasszony,
elkészíttetheti szükségleteit

Dolbig Keresztélyné
Székelyudvarhely, Árpád-u.

44. sz. alatt

(em.) meg-

nyitotta var-

rodáját, mely-

ben a legké-

nyesebb es-

télyi és ut-

cái ruháktól

kezdve, mindennemű női ru-
hák, pongyolák, bluzok, női
és férfi lehneműek, meny-
asszonyi kelengyék, leányka
és fiugyermeke ruhák olcsón,
pontosan, a legújabb divat
szerint készülnek. Átalakítá-
sokat is lelkiismeretesen végez.

Megérkezett

a legfinomabb Angol szövőfonal

4 M-tos csomagban Lei 240

5 M-tos „ „ 280

Ugy bukaresti utamból hozott
férfi és női divat szövetek,
selymek, vásznak, zefirek ba-
tisztkok stb. a legolcsóbb ára-
kat jegyezve

BARCSAY KÁROLY

férfi és női divatüzletébe.

Ne feledje el

a lapunkban közölt hirde-
tések nyomán hirdetőink-
hez intézett bármely ügy-
ben a „Székely-Udvarhely“-
re hivatkozni; önnek ez
—: hasznára lesz. —:

Gazdák figyelmébe!

Értesítjük a gazda közönséget, hogy a **Distol** el-
árusítását, mely ez idő szerint az egyedüli és feltétlenül
biztos orvossága a **Vételykór**nak. — Udvarhely-
vármegye területére átvettük és az nálunk eredeti csomago-
lásban és bármely mennyiségben mindenkor kapható.

Solymossy Örökösök gyógyszer-tára,
(A'sópatika), Kossuth-utca 5. szám.

Hirdetés

az üzlet lelke, hirdessen mindenki
a „Székely-Udvarhely“-ben.

A segesvári Egyesült Ipar- és Jelzálogbank R.-T.

fióktelepe Székelyudvarhely

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth Lajos-utca) 38. szám alatt

vesz és elad külföldi értékeket,

bevált csekkeket,

elfogad betéteket,

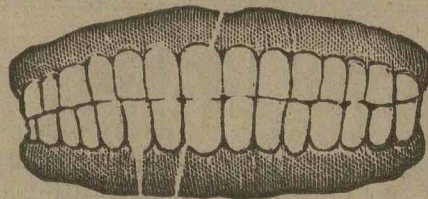
kiállít hitelleveleket és

elfogad átutalásokat Románia minden városába,
Németország, Németausztria, Csehszlovákia és Svájcba

Hartstein D. fogműterme

Szentkovits-ház. — Batthyány-tér 4. szám.

Amerikai módszer szerint készít szápadlás nélküli
fogsort, arany-koronát, csap-fogat és kaucsuk
munkákat. Rosszul illő fogsorok átalakíttatnak.
Igen tartós, fogtömések. Foghuzás érzéstelenítéssel.

Már azért is módomban
áll a t. közönség igé-
nyeit a legjobban ki-
elégíteni, mivel minden-
nemű technikai munkák
jól felszerelt saját la-
boratoriumomban ké-
szülnek a legkitűnőbb
külföldi anyagokból.

A közönség tudomására hozom, hogy Strada Princi-
pessa Elisaveta (Bethlen-utca) 18. szám alatt levő
kárpitos műhelyembe

elvállalok mindennemű kárpitos munkákat u. m.:
ülögarnitúrák, diványok, matracok készítését és ja-
vítását a legjutányosabb árban. Házhoz is megyek.

A n. é. közönség támogatását kérve, vagyok

SZABÓ GYULA kárpitos.